

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 5P/271/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6716209210
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Jombíková
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2019:6716209210.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudkyňou Mgr. Evou Jombíkovou, vo veci starostlivosti o maloletého B. W., A.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, dieťa rodičov U. W., A.. XX.XX.XXXX, bytom N., U. XX a P. P. I., A.. XX.XX.XXXX, trvale bytom N., S.. Q. XXXX/XX, o návrhu otca na zmenu úpravy styku s maloletým dieťaťom takto

rozhodol:

Otec U. W., A.. XX.XX.XXXX je oprávnený stretávať sa s maloletým B. W., A.. XX.XX.XXXX: -každú tretiu sobotu v mesiaci v čase od 12.00 do 19.00 h. s tým, že otec si maloletého v stanovený deň a hodinu pred bytom matky prevezme a v stanovený deň a hodinu ho opäť pred jej bytom vráti.

Matka je povinná maloletého na stretnutie s otcom riadne a načas pripraviť.

V prevyšujúcej časti súd návrh zamietá.

Týmto dochádza k zmene rozsudku OS Zvolen 10P 3/2015-152 zo dňa 25.01.2016.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Otec U. W., A.. XX.XX.XXXX je povinný zaplatiť trovy štátu vo výške 40,50 eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet OS Zvolen.

odôvodnenie:

1. Otec maloletého podal návrh na zmenu rozhodnutia na úpravu styku so synom. Súd rozsudkom 5P 271/2016-229 zo dňa 26.6.2018 upravil styk tak že tento je oprávnený stretávať sa s maloletým každú tretiu sobotu v mesiaci v čase od 12.00 hod. do 19.00 hod s tým, že otec si maloletého v stanovenú hodinu pred bytom matky prevezme a v stanovený deň a hodinu ho opäť pred jej bytom vráti. Matka je povinná maloletého na stretnutie s otcom riadne a načas pripraviť. Zároveň vyslovil, že dochádza k zmene rozsudku OS Zvolen 10P 3/2015-152 zo dňa 25.01.2016, o trovách rozhodlo, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu, pričom otca zaviazal zaplatiť trovy štátu vo výške 40,50eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Dopĺňacím rozsudkom 5P 271/2016-243 zo dňa 26.06.2018 doplnil výrok v odseku 4 tak, že v prevyšujúcej časti súd návrh zamietá.

3. Proti týmto rozsudkom podal odvolanie otec. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením 11CoP 46/2018 zo dňa 27.9.2018 rozsudok a dopĺňací rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že odvolací súd dospel k záveru, že procesný postup okresného súdu

prejednávanej veci nebol správny a to jednak podľa § 212 CSP, 219 CSP a 225 CSP. Vzhľadom k tomu, že doplniaci rozsudok nebol vyhlásený verejne v mene Slovenskej republiky, došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý nedostaok nemožno napraviť pred odvolacím súdom, preto došlo k zrušeniu rozsudku v celom rozsahu spolu s jeho doplniacim rozsudkom a ku jeho vráteniu na nové konanie a nové rozhodnutie. Zároveň okresný súd v ďalšom konaní v súlade s procesnými predpismi vytýči termín pojednávania, v prípade potreby vykoná dokazovanie a vo veci rozhodne.

4. Predmetom konania je návrh otca na zmenu rozhodnutia na úpravu styku so synom s odôvodnením, že manželstvo rodičov bolo rozvedené rozsudkom OS Zvolen 17C 42/2011-75 zo dňa 31.03.2011, ktorým bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, styk otca s maloletým dieťaťom nebol upravený, bol ponechaný na dohode rodičov. Matka žiadala zmenu rozhodnutia podaním návrhu vo veci 5P 54/2014-33 zo dňa 20.05.2014, kde žiadala obmedziť styk otca so synom. Po začatí konania matka zobrala návrh späť a žiadala konanie zastaviť, pričom došlo k mimosúdnej dohode. Keďže dohoda rodičov nebola možná, žiadal styk so synom upraviť návrhom na OS Zvolen v konaní 10P 3/2015, pričom rozhodnutím zo dňa 25.01.2016 bol styk upravený prvú stredu v mesiaci od 14.30 h. do 17.30 h., tj. tri hodiny a tretiu sobotu v mesiaci od 14.00 h. do 18.00 h., tj. 4 hodiny za prítomnosti starej mamy P.i W.. Voči tomuto vrcholne diskriminačnému rozsudku úmyselne nepodal odvolanie, nakoľko so synom nebol viac ako rok a v prípade odvolania by sa tento čas predžil minimálne o ďalší polrok. Rozsudok 10P 3/2015 zo dňa 25.01.2016 je v súčasnej dobe pre neho nevykonateľný a to z dôvodu vážnych zdravotných problémov jeho mamy, nakoľko stretnutie so synom je podmienené jej prítomnosťou a nie je možné zaručiť, že stará mama v uvedený deň a hodinu sa bude môcť stretnutí zúčastniť zo zdravotných dôvodov, ktoré vyplývajú z jej pokročilého veku, ako aj mnohokrát v minulosti toto stretnutie bolo ohrozené. Navyše tento rozsudok bol vynesený bez jej súhlasu. Rozsudok absolútne nerešpektuje práva otca na svojho syna a je voči nemu vrcholne diskriminačný, tiež nerešpektuje medzinárodný dohovor o právach dieťaťa, kde dieťaťa má právo na obidvoch rodičov rovnako, a to aj po rozvode. Musí konštatovať, že u syna je silne rozvinutý syndróm zavrhnutého rodiča, ako ho v súčasnosti opisujú odborníci z oblasti detskej psychológie na základe psychickej manipulácie zo strany matky. Je zvlášť závažné, že syn mnohokrát reaguje až schizofrenicky, keď voči otcovi prejavuje averziu a na druhej strane sa vie s otcom spontánne hrať rôzne hry ako v minulosti. V súčasnosti vykazuje veľkú mieru psychosociálnej zaostalosti, nakoľko matka nie je schopná sa s ním zúčastňovať rôznych spoločenských podujatí, hlavne organizovaných pre deti. Tiež nie je schopná u syna rozvíjať bežné pohybové aktivity, čo ho vyčleňuje spomedzi jeho rovesníkov. Matka nie je schopná zdravo vychovávať maloletého, nakoľko trpí psychickou traumou z detstva, o čom svedčí rodinná anamnéza. Tiež nie je schopná normálnej komunikácie s ním, úmyselne sa jej vyhýba. Nie je schopná mať ústretový postoj voči nemu pri stretnutiach so synom, odôvodňuje to rôznymi nezmyselnými argumentami. Matka trestá syna za stretnutia s ním, má v ten deň zakázaný televízor a počítač a musí sa nadmieru učiť. Nakoľko je vec obzvlášť závažná pre zdravý vývin maloletého, žiadal o riadne a objektívne prešetrenie veci. Matka nie je schopná hodnoverne dokázať žiadne zo svojich tvrdení v návrhu na rozvod až po súčasnosť. Z uvedených dôvodov žiadal styk s maloletým upraviť každý párný kalendárny týždeň v roku cez víkend od soboty od 10.00 h. do nedele do 18.00 h., každý druhý a štvrtý utorok v mesiaci od 14.00 h. do 18.00 h., ďalej cez prázdniny, a to v lete jeden týždeň v mesiaci júl, jeden týždeň v mesiaci august, konkrétny týždeň sa dohodne s matkou, taktiež počas zimných prázdnin, a to buď od začiatku do Silvestra, alebo od Silvestra do konca prázdnin, konkrétna časť prázdnin sa dohodne s matkou. Žiadal upraviť styk aj počas jesenných, jarných a veľkonočných prázdnin v trvaní dvoch po sebe nasledujúcich dní vrátane spania, ktoré dni konkrétne, to dohodne s matkou. Ďalej žiadal, aby sa matka s maloletým podrobila psychologickému vyšetreniu za jeho prítomnosti v dôsledku silne rozvinutého syndrómu zavrhnutého rodiča u maloletého, a to v termíne do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadal, aby bola matka povinná sa podrobiť psychiatrickému vyšetreniu, za jeho prítomnosti, z dôvodu neustáleho chorobného klamania a osočovania jeho osoby, taktiež neschopnosti alebo úmyslu nekomunikovať s ním a tiež neustálych schválností voči nemu, v termíne do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žiadal o vydanie predbežného opatrenia z dôvodu, že súčasné rozhodnutie je pre neho nevykonateľné z dôvodu podmienky prítomnosti starej matky, a to tak, aby predbežným opatrením táto podmienka bola zrušená, teda aby stretnutie otca so synom mohlo prebiehať bez prítomnosti starej matky.

5. Z výsluchu otca na prvom pojednávaní súd zistil, že žiada o zmenu úpravy styku z dôvodu, že posledná úprava bola pred rokom stanovená tak, že je oprávnený stretávať sa s maloletým prvú stredu v mesiaci od 14.30 h. do 17.30 h., každú sobotu od 14.00 h. do 18.00 h.. Takúto úpravu považuje ako diskriminačnú. Na dotaz uviedol, že proti rozsudku sa neodvolal, nakoľko so synom nebol rok, mal záujem sa s ním

stretávať. Úpravu styku navrhol každý nepárny víkend od soboty od 10.00 h. do nedele do 18.00 h., počas letných prázdnin každý rok prvý júlový týždeň od 1.7. od 10.00 h. do 7.7. do 17.00 h. a každý rok v prvý augustový týždeň od 1.8. od 10.00 h. do 7.8. do 17.00 h., každý rok od 23.12. od 10.00 h. do 31.12. do 17.00 h. a každý párný rok od 31.12. do 6.1. nasledujúceho roka v rovnakom čase. Na ďalší dotaz uviedol, že dieťa odmietlo takéto navrhované úpravy styku, vie, že ho informovala matka. Pokiaľ s ním o tom v minulosti hovoril, že má záujem o rozšírený styk uviedol, že súd už rozhodol, pričom odmieta väčšiu úpravu. Naďalej pracuje v šesťdňových turnusoch, dva dni z nich pracuje a má jednu nočnú. Čo sa týka doterajšej úpravy styku, táto sa realizuje, v prípade, ak mu vyjde smena, matka mu poskytne náhradný termín, avšak nie vždy.

6. Z výsluchu právnej zástupkyne matky súd zistil, že s návrhom nesúhlasia, požadujú, aby rozsah ostal zachovaný tak ako bol upravený v predchádzajúcom rozsudku s tým, aby došlo k určeniu tretej osoby, ktorá bude účastná v rámci stretávania sa otca so synom, nakoľko nepovažujú za dôležité žiadne z tých okolností, ktoré navrhovateľ uviedol ako dôvod na zmenu úpravy styku.

7. Matka sa pridržala písomného podania, pričom nesúhlasí s navrhovanou úpravou ani samotné dieťa, ktoré uviedlo, že sa nechce s otcom navyše stretávať z dôvodu, že sa ho bojí. Otec sa správa voči nemu agresívne, pričom mu napr. vykrikuje, ako sa tvári, že je škaredý, že vyzerá ako hlúpy a podobne. Na dotaz uviedla, že dieťa je vo veku 13 rokov. Je naďalej vydatá, pričom syn s manželom má vytvorený kamarátsky vzťah. Syn sa vyjadril ohľadne návrhu otca slovami, ako ich prezentoval otec v rámci pojednávania.

8. Kolízny opatrovník sa pridrižoval správy zo šetrenia pomerov, ako aj vykonaného pohovoru s maloletým. Z pohovoru vyplýva to, čo uviedli obidvaja rodičia, pričom rozšírený styk maloletý odmieta. Matka uviedla, že v prípade ak bude mať dieťa záujem, v tomto mu brániť nebude.

9. Na ďalšom pojednávaní dňa 24.04.2018 po doručení znaleckého posudku otec uviedol, že trvá na podanom návrhu, pričom čo sa týka doručenia vyjadrenia protistrany zo dňa 25.01.2016, je to to isté, ako bolo podané v rámci konania u JUDr. Minkovej ohľadne úpravy styku. Táto sa v súčasnej dobe realizuje cez víkend každú tretiu sobotu od 12.00 do 19.00 h., pričom v stredu sa nerealizuje z dôvodu, že syn má na štvrtok veľa úloh do školy. Čo sa týka znaleckého posudku, znalkyňa nemala čas na tento znalecký posudok, čoho dôkazom je aj jej žiadosť o odloženie termínu. Druhá vec je, že znalkyňa vôbec nezaujímal reálny život, ktorý sa žil v rodine pred rozvodom, ani čo sa dialo po rozvode. Nesúhlasil s tým, že je egoistickej povahy a že sa nezaujíma o ľudí, čo je opak pravdou, lebo druhé volebné obdobie je členom výboru ZOFR (základná odborová organizácia federácie rušňovodičov), je vo funkcii podpredsedu. V celom rozsahu namietal závery znaleckého posudku na strane 19 v zhrnutí záveru posudku v II. odstavci, ktorý ho vykresľuje ako egocentrického, agresívneho. Mal otázku na znalkyňu, aby vysvetlila, na základe čoho došla k týmto záverom ohľadom hodnotenia jeho osoby. Mal výhrady k znaleckému posudku aj voči jeho exmanželke, žiadal vysvetlenie ako teda prišla k týmto záverom. Do spisu založil Breviár súdnych výrokov o tom ako vnímať záujem dieťaťa, pričom poukazoval na poznámku „citáty zo súdnych rozhodnutí“. Na dotaz uviedol, že syn v zmysle podaného návrhu sa s ním stretávať nechce, má záujem sa stretávať tak ako doteraz. Poukázal na § 28 ods. 1, písm. a/ Zákona o rodine.

10. Právna zástupkyňa matky uviedla, že čo sa týka znaleckého posudku, matka nemá výraznejšie výhrady voči jeho obsahu, ani voči záverom. Čo sa týka samotného návrhu, domnieva sa, aj vzhľadom na okolnosti a názor maloletého, že by pre jeho záujem bolo vhodné, aby stretávanie sa s otcom ostalo tak ako bolo rozhodnuté v predchádzajúcom konaní, pričom by súhlasili s tým, aby sa úprava styku otca s maloletým realizovala bez prítomnosti starej matky.

11. Z výsluchu matky súd zistil, že sa v plnom rozsahu pridrižava vyjadrenia právnej zástupkyne. Na dotaz uviedla, že po návrate maloletého zo stretnutia s otcom má zmiešané pocity, je rád, že to má za sebou. Asi štyrikrát po sebe mu otec vytvoril iný program, neboli len doma, navštívili mesto, venovali sa zimným športom, čo sa mu páčilo. Na dotaz uviedla, že otcovi poskytuje dieťa aj nad rámec, boli napríklad pozrieť aj starú matku v kúpeľoch v Kováčovej. Stalo sa, že syn povedal, že sa otec k nemu správal hrubo, kričal na neho a keď má svoj názor snaží sa ho presvedčiť o zmene.

12. Z výsluchu znalkyne súd zistil, že sa pridrižava záverov svojho posudku v plnom rozsahu. Čo sa týka posudku na rodičov, použila štandardizované psychodiagnostické metódy, ktoré sa bežne používajú ako subjektívne, ako sú napríklad dotazníky, tak aj projektívne techniky, ako je spomínaný ror-hand test a podobne. Subjektívne techniky sú také, kde človek podáva výpoveď o sebe na základe toho ako sa sám vníma, to čo je jeho vedomiu prístupné. Projektívne techniky považuje za objektívnejšie, pretože vychádzajú z nevedomých zdrojov. Zrelý človek môže posúdiť sám seba objektívnejšie. Námietky voči záverom znaleckého posudku sú z jej pohľadu námietky voči popisu osobnosti otca, nie v záujme záverov, ktoré súvisia s jeho synom.

13. Právna zástupkyňa matky ani kolízny opatrovník otázky na znalkyňu nemali.

14. Kolízny opatrovník sa stotožnil so závermi znaleckého posudku, pričom má za to, že doteraz upravený styk je v záujme maloletého dieťaťa.

15. Súd na pojednávaní dňa 26.06.2018 vypočul maloletého, ktorý uviedol, že chodí do 8. triedy, pričom vie, že bol predvolaný ohľadom stretávania sa s otcom. Na túto dobu mu stačí tak ako sa stretávajú, a to v sobotu od 12.00 do 19.00 h., čo mu vyhovuje. Vzhľadom na to, že mal učenie v stredu, stretávanie sa nerealizovalo, z toho dôvodu sa upravil čas stretávania v sobotu. Pôvodne to bolo od 14.00 do 18.00 h. K otcovi viac nechce chodiť z dôvodu, že sa tam necíti dobre, má zbrane v byte, neporiadok, má len malý byt. Pokiaľ je u neho, väčšinou nemá čo robiť, pozerá TV, prípadne chodia na bicykel. Pokiaľ je u neho hovorí hocičo na mamu a nevlastného otca, napríklad, že je psychiatrický pacient. Na dotaz, či by neprehodnotil ešte úpravu styku uviedol, že nie, nakoľko v minulosti došlo k viacerým incidentom, taktiež bol aj na polícii, resp. pokiaľ ho mal otec doniesť domov, zobral ho do práce a prišli po neho policajti. Stalo sa, že prišiel za ním do školy, pričom mal ísť s nevlastným otcom. Otec stál pri aute a dal mu nohu pod auto. Taktiež nechce u neho spať z dôvodu, že chce, aby si ľahli spolu do postele a nosíkovali sa. Na doplnenie uviedol, že otcovi jednoznačne povedal, že nemá záujem sa s ním viac stretávať, aj tak to podal na súd. Vadí mu to, že si ho otec pri telefonáte nahráva, čo zistí, nakoľko sa zmení jeho hlas. Povedal, že si to neželá, taktiež ho kameruje, pričom dal jeho fotku a fotku mamy na facebook bez toho, aby sa ho na to opýtal.

16. Otec aj napriek vyjadreniu maloletého trval na svojom návrhu, pričom uviedol, že veci, ktoré uviedol sú skreslené. Čo sa týka fotiek na facebooku, tieto sú od roku 2009, kedy ako manželka boli na dovolenke v Chorvátsku. Nik ho nepožiadala, aby ich stiahol. Čo sa týka telefonovania, volá mu raz do týždňa pred stretnutím, pričom sa ho pýta čo by chcel robiť. Stále odpovie, že nevie.

17. Syn na to uviedol, že telefonáty trvajú max. 5 minút, pýta sa ho iba ako sa má a čo bolo v škole. Na dotaz či boli spolu na Donovaloch uviedol, že áno, avšak pýtal za to peniaze.

18. Otec uviedol, že väčšiu časť zaplatil on, pričom pri výživnom, ktoré platí 170,- eur, ktoré upresnil na 167,- eur, aj matka sa má na tomto podieľať. Ďalej uviedol, že v minulosti, v rámci tohto konania, sudkyňa ignorovala potrebu zistiť rodinnú anamnézu matky, pričom je zjavné, že matka nedôsledne vedie syna v zmysle zákona o rodine o tom, že má rešpektovať druhého rodiča a celkove nedodržiava zákon o rodine, nepodáva mu informácie, o toto sa pokúsil len cez SMS správy, avšak telefón si vypína. Návrh si nepodal.

19. Matka sa v celom rozsahu pridrižavala vyjadrení v rámci predchádzajúcich pojednávaní.

20. Kolízny opatrovník sa pridrižavala svojho vyjadrenia, ako aj záverov znalca.

21. Súd z výsluchu otca na pojednávaní dňa 21.01.2019 uviedol, že naďalej trvá na návrhu, pričom na dotaz uviedol, že so synom sa nestretáva podľa rozsudku vydaného naposledy, ktorý bol zrušený krajským súdom, toto sa uskutočňuje na základe dohody každú tretiu sobotu v čase od 9.00 do 19.00 h. Postoj maloletého sa voči nemu nezmenil, pričom tvrdí, že je to v dôsledku správania matky.

22. Matka na pojednávaní uviedla, že úprava styku sa realizuje ešte pred vydaním rozsudku každú tretiu sobotu od 12.00 do 19.00 h., pričom pokiaľ otec požiadala o zmenu termínu a dovoľala to okolnosti, tak mu vyhovie. Tiež mu maloletého dáva aj nad rámec z dôvodu návštevy starých rodičov, ktorých má veľmi rád. Naposledy to bolo 05.01.2019. V priemere to vychádza jedenkrát za dva mesiace.

23. Otec k výpovedi matky uviedol, že je to zriedka, keď mu dá syna nad rámec a čo sa týka januára, nebolo to 5.-teho, ale 6.-teho januára. Pokiaľ sa synom stretáva na pár hodín, nebude tráviť čas s ním u starých rodičov, nakoľko ho chce mať výhradne pre seba. Naďalej tvrdí, že mu matka neumožňuje nad rámec styk s maloletým. Poukázal na to, že krajský súd zrušil rozsudok v prvom aj druhom výroku, pričom podľa neho sa súd teraz nezaobrá dôvodmi jeho podaného odvolania.

24. Kolízny opatrovník s prihladením k tomu, že otec spochybňuje vyjadrenia matky, ako aj k tomu, že od rozhodnutia prešla dlhšia doba, čo si pomyšlila s rokom od vypracovania znaleckého posudku, dáva na zváženie súdu, či by nebolo vhodné opätovne maloletého predvolať.

25. Súd výsluchom účastníkov, rozsudkom OS Zvolen 10P 3/2015, uznesením OS Zvolen 5P 271/2016, správou zamestnávateľa otca, rozsudkom OS Zvolen 1T 166/2015, znaleckým posudkom, správou o šetrení pomerov zistil tento skutkový stav:

26. Rozsudkom OS Zvolen 10P 3/2015-152 zo dňa 25.01.2016 súd upravil styk otca s maloletým tak, že tento je oprávnený sa s ním stretávať každú prvú stredu v kalendárnom mesiaci, v čase od 14.30 h. do 17.30 h. s tým, že si maloletého prevezme v škole, ktorú maloletý navštevuje a po ukončení styku ho odovzdá matke v mieste jej bydliska. Ďalej je oprávnený stretávať sa každú tretiu sobotu v kalendárnom mesiaci, v čase od 14.00 h. do 18.00 h. s tým, že maloletého prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska matky. Styk sa bude realizovať za prítomnosti starej matky maloletého P. W., nar. X.XX.XXXX. Zároveň rodičom uložil povinnosť v prípade, že sa styk nebude môcť z vážnych dôvodov zrealizovať, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi, najneskôr 24 hodín vopred. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.03.2016. Súd pri rozhodovaní vychádzal z vykonaného dokazovania, pričom bolo preukázané, že manželstvo rodičov maloletého bolo rozvedené rozsudkom OS Zvolen 17C 42/2011-75 zo dňa 31.03.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.04.2011. Rozsudkom bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, otec bol povinný prispievať na jeho výživu sumou 167,- eur mesačne, pričom styk nebol v tomto rozhodnutí upravený. Neskôr bol upravený rozsudkom OS Zvolen 5P 54/2014, ktorý návrh podala matka, avšak tento zobrala späť. Z vykonaného dokazovania, s prihladením na znalecký posudok, súd nemal preukázané, že by bol daný dôvod úplne zakázať styk otca s maloletým, naopak odporučil za účelom udržiavania kontaktu medzi otcom a synom zachovať styk aspoň v rozsahu jedného dňa do mesiaca bez prítomnosti matky, keďže kontakt rodičov by mohol vytvárať priestor na ďalšie konflikty. Pokiaľ matka poukazovala na to, že otec sa správa agresívne, súd tieto skutočnosti mal preukázané len vo vzťahu k nej, resp. k jej priateľovi, nie priamo k maloletému. Aj keď znalec v posudku vyhodnotil, že otec je citovo naklonený synovi, má vnútornú túžbu a potrebu byť so synom, venovať sa mu, podieľať sa na jeho výchove, avšak ním používané spôsoby konania a komunikácie tento dobrý zámer ničia. Súd mal za to, že v prospech maloletého by bolo, aby bol do určitej miery aj konfrontovaný s niektorými negatívnymi vlastnosťami a rizikovými formami správania druhého rodiča, tak aby tieto spracoval a zaujal k nim adekvátny postoj, pretože pokiaľ sú tieto skutočnosti popierané, resp. zatajované, môže to aj podľa odborných názorov ohroziť zdravý psychický vývoj maloletého dieťaťa najmä v období dospievania, keďže identita dieťaťa je daná aj genetickými dispozíciami zo strany oboch rodičov. Podľa názoru súdu je potrebné zachovať aspoň minimálnu kontinuitu vzťahu medzi otcom a maloletým tak, aby sa zachoval ich vzťah aspoň na určitej úrovni.

27. Súd rozhodoval o vydaní neodkladného opatrenia na návrh otca uznesením 5P 271/2016-16 zo dňa 05.08.2016, kedy návrh zamietol z dôvodu, že okrem iného v odôvodnení rozsudku 10P 3/2015-152 zo dňa 25.01.2016, ktorým bol upravený styk otca s maloletým, kde súd konštatoval, že pokiaľ súd určil, že styk otca s maloletým sa bude realizovať za prítomnosti starej matky maloletého, je si vedomý toho, že vo vzťahu k starej matke nie je toto ustanovenie výmáhateľné, keďže dotyčná nebola účastníčkou tohoto súdneho konania a preto nie je ani nositeľkou práv a povinností z neho vyplývajúcich, avšak súd mal za to, že je povinný v prvom rade prihliadať na záujem maloletého a pokiaľ bude zo strany jeho starej matky prejavovaný záujem, mala by táto pôsobiť aspoň spočiatku ako určitý neutrálny prvok pri styku otca s maloletým tak, aby sa vzťahy medzi nimi harmonizovali, nevyostrovali a aby nevznikli konfliktné situácie. Vzhľadom na uvedené konštatovanie bol súd preto toho názoru, že ak by aj stará matka maloletého nemohla byť prítomná z akéhokoľvek dôvodu pri styku otca s maloletým, táto neprítomnosť starej matky nespôsobuje nevykonateľnosť uvedeného rozsudku v časti úpravy styku otca s maloletým, nakoľko z odôvodnenia predmetného rozsudku vyplýva, že prítomnosť starej matky maloletého nie je podmienkou

realizácie styku otca s dieťaťom. Proti tomuto uzneseniu odvolanie otec nepodal, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 31.8.2016.

28. Zo správy o šetrení pomerov otca súd zistil, že býva v prenajatom jednoizbovom byte, ktorý má v nájme od septembra 2016 na dobu jedného roka. Byt pozostáva z kuchyne, jednej izby, vstupnej chodby, kúpeľne s WC. Kuchyňa je zariadená kuchynskou linkou, nachádza sa v nej práčka, stôl bez stoličky a komoda. V druhej izbe sú vstavané skrine, rozkladací gauč, na ktorom spí otec. V polovici izby sú zložené poukladané veci otca, ktoré zatiaľ nemá kde dať, nakoľko sa odsťahoval z väčšieho bytu z finančných dôvodov, pričom byt bol zaťažený hypotékou a túto nezvládal platiť. Je zamestnaný ako rušňovodič na hlavný pracovný pomer a na dohodu ako SBS-kár. Otec počas šetrenia uviedol, že styk s maloletým sa realizuje v zmysle rozsudku OS Zvolen 10P 3/2015 zo dňa 25.01.2016. Spočiatku sa realizoval za účasti starej matky, nakoľko táto má zdravotné problémy, styk sa realizuje bez jej prítomnosti, a to každú prvú stredu v mesiaci od 14.30 h. do 17.30 h. a každú tretiu sobotu v mesiaci od 14.00 h. do 18.00 h. Styk prebieha tak, že si príde pre maloletého k matke, pešo idú k otcovi. Po ceste sa zastavia niekde v meste, potom sú u otca v byte a vracajú sa k matke autobusom. Keď je maloletý u otca, tento sa podľa vyjadrenia otca hrá s gormitmi, hrajú sa spolu piškôrkami, začínajú aj so šachom. Maloletý sa hrá spontánne, otec má pocit, že maloletý si stráži svoj čas, kedy má ísť domov. O rozšírenie styku žiada najmä z dôvodu, že počas troch hodín nedokáže ísť s maloletým na nejaké výlety, nedokáže vykonávať športové aktivity, napríklad lyžovanie, plávanie, bicyklovanie, čo podľa neho matka u maloletého nepeštuje. Z toho dôvodu by chcel upraviť aj svoj návrh na rozšírenie styku oproti návrhu, ktorý podal na súd, a to každý párnny víkend od soboty od 10.00 do nedele do 18.00 h., ako aj počas prázdnin. Nejde mu striktno o nejaké dátumy, chcel by však s maloletým tráviť aspoň nejaké dni napríklad v lete, aspoň týždeň v júli a týždeň v auguste, počas vianočných prázdnin nejaké tri dni. V tomto prípade by mal viac priestoru na trávenie voľného času s maloletým na vyvíjanie aktivít. Po poučení uviedol, že navrhovaný rozsah prázdnin uvedie počas pojednávania. Bol motivovaný k tomu, aby sa snažil maloletého zaujať, aby vyvíjal také aktivity, ku ktorým inklinuje maloletý, pretože len tak si dokáže maloletého získať, len tak dosiahne, aby sa maloletý k nemu tešil. Tiež bol otec motivovaný k tomu, aby maloletému neprikazoval, nezakazoval, nakoľko to môže byť spúšťačom toho, že ho dieťa odmieta.

29. Šetrením u matky bolo zistené, že býva v trojizbovom byte v osobnom vlastníctve jej manžela U. I.. V spoločnej domácnosti okrem nich býva maloletý B. a ich spoločný syn T. I., nar. XX.XX.XXXX. Byt je kompletne zariadený, udržiavaný v poriadku a čistote. Maloletý má svoju detskú izbu, v byte má vytvorené vhodné podmienky. T.č. navštevuje 7-ročník ZŠ. Matka je na materskej dovolenke, uviedla, že s manželom hospodária spoločne. Ďalej uviedla, že v súčasnosti sa styk maloletého s otcom realizuje v zmysle rozsudku, aj keď jedna tretina termínov otcovi nevyhovuje a dožaduje sa náhradných. Matka mu vyhovie a styk sa zrealizuje. Uviedla, že styk za prítomnosti starej matky už nie je asi tri mesiace, čo odôvodnila tým, že stará matka je už chorá, bolia ju nohy. Uviedla, že o návrhu otca na rozšírenie styku nevedela, dozvedela sa to len od psychologičky, ktorá ju pozvala na konzultáciu a následne dostala predvolanie z OS Zvolen. S návrhom v žiadnom prípade nesúhlasí, nakoľko syn odmieta k otcovi chodiť, pričom mu vysvetlila, že keď bude chcieť môže k otcovi ísť kedykoľvek. Syn to odmieta. Matka má pocit, že týmto sa kazí aj jej vzťah k synovi, nakoľko ho na styk k otcovi posielala, čo jej maloletý zazlieva. Matka trvá na tom, aby sa styk realizoval za prítomnosti nejakého príbuzného, nakoľko má vedomosť, že otec vlastní zbraň a obáva sa o život maloletého. Navyše otec bol za spáchanie trestného činu právoplatne odsúdený, bol mu uložený probačný dohľad a povinnosť absolvovať psychiatrické liečenie. Ďalej uviedla, že otec maloletého núti k aktivitám, ku ktorým syn neinklinuje, otec vykrikuje, že sa nevenuje športu, čo sa nezakladá na pravde. Maloletého baví iné aktivity, rád hrá aj florbal, badminton. Tiež nie je pravda, že je vyčlenený z kolektívu, ako to prezentuje otec.

30. Pohovor s maloletým bol vykonaný bez prítomnosti matky, tento uviedol, že k otcovi chodí stredy a soboty. Keď je u otca väčšinou pozerá televízor alebo sa hrá. Otec je pri ňom, buď oddychuje alebo robí niečo v kuchyni, nakoniec mu povie, že nič nestihli. Keď ho zavolá aby sa šiel s ním niečo hrať, chvíľu sa pohrá, potom si zase niečo robí sám. Uviedol, že nevie zabudnúť na to, čo sa stalo v minulosti. Niekedy otcovi nezdvihol telefón a on si myslel, že mu doma robia zle, hlavne mamina a U., čo je manžel matky. Uviedol, že otec si myslí, že mamina ho trestá za to, že k nemu chodí. Nechápe ako si to otec môže myslieť. Viackrát zopakoval, že to nie je pravda. Otec ho niekedy volá na kultúrne podujatia, tie čo bývajú na námestí, aby sa kultúrne vyžíval, ale jeho to nebaví. Otec sa ho aj pýta, prečo nechce ísť k nemu, aj mu povie, že preto, čo sa všetko stalo. Stále si myslí, aj mu to hovorí, že nechce chodiť k nemu

preto, že mu to zakazuje mama, že to má nacvičené, čo však nie je pravdou. Uviedol, že starká bola pri styku asi len trikrát na hodinku. Jemu viac vyhovovalo keď bola na stretnutí. Na otázku, či by si vedel predstaviť, že by bol pri styku niekto iný, uviedol, že možno strýko U.. Potom však dodal, že to by sa len s otcom rozprávali, možno by mohla prísť aj sesternica U., s ktorou si rozumie a je o rok mladšia od neho. Po oboznámení s návrhom otca uviedol, že on k otcovi nechce chodiť vôbec a v žiadnom prípade nie na noc, viackrát to zopakoval, že určite nie. Počas prázdnin tiež dobrovoľne nepôjde, ak by musel ísť, tak možno na jeden deň, ale určite bez spania. Nemal by tam kde spať, aj keď mu otec povedal, že by on mohol spať na gauči a otec by sa vyspal na matraci na zemi. Keby mohol nešiel by k otcovi vôbec, povedal to aj jemu a nemá problém to povedať aj sudkyňi. Už to viackrát hovoril tetám, že nechce chodiť k otcovi, je to pre neho únavné a otravné. Naposledy bol aj na súde za výživné, no nakoniec ho nikto nevypočúval. Záverom uviedli, že na požiadanie otca dňa 16.08.2016 požiadali o spoluprácu psychologičku ÚPSVaR aby sa zamerala na dlhodobu problematickú komunikáciu s pokusom uzavrieť rodičovskú dohodu ohľadom rozšírenia styku s maloletým, o čom priložili správu.

31. Zo záverov správy z Referátu poradensko-psychologických služieb súd zistil, že psychologickými prostriedkami sa aktuálne nepodarilo dosiahnuť cieľ. Postoje rodičov k úprave styku so synom sú toho času výrazne odlišné, komunikácia vážne narušená z dôvodu pretrvávania masívneho konfliktu medzi nimi. Z týchto dôvodov nie je toho času možné pracovať na spolupracujúcom rodičovstve a je potrebné zamerať sa skôr na redukovanie konfliktu a paralelné rodičovstvo, kde sú jasne stanovené pravidlá, ktoré je potrebné dodržiavať a komunikácia neprebíha priamo, ale napríklad mailom. Z vyššie uvedených dôvodov však nie je možné realizovať konzultácie. Obidvom bolo ponúknuté psychologické poradenstvo v uvedenej veci. Bolo im odporúčané, aby si vymieňali základné informácie týkajúce sa maloletého, tiež by sa pred maloletým nevyjadrovali s neúctou o druhom rodičovi.

32. Zo správy zamestnávateľa otca súd zistil, že jeho pracovná morálka a výkonnosť v práci sú dobré, pracovné povinnosti vyplývajúce z pracovnej náplne si plní k spokojnosti svojich nadriadených. Počas trvania pracovného pomeru sa nevyskytol prípad porušenia pracovnej disciplíny. Voči nadriadeným sa správy zdvorilo a s patričnou úctou. So spolupracovníkmi vychádza dobre, na pracovisku nevyvoláva konflikty. Požívanie alkoholických nápojov, ani iných návykových látok nebolo zistené. Rodinné a majetkové pomery im nie sú známe.

33. Z rozsudku OS Zvolen 1T 166/2015-325 zo dňa 09.03.2016 súd zistil, že otec bol uznaný vinný za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zákona s poukazom na ust. § 138 písm. a) Tr. zákona, za čo sa odsudzuje podľa § 189 ods. 2 Tr. zákona, § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 Tr. zákona, § 36 písm. j) Tr. zákona, § 39 ods.1, ods. 3 písm. c) Tr. zákona, § 46 Tr. zákona na trest odňatia slobody vo výmere troch rokov, pričom podľa § 51 ods. 1 Tr. zákona sa výkon trestu podmienčne odkladá a zároveň ukladá probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe v trvaní päť rokov. Zároveň podľa § 51 ods. 2, ods.4 písm. i) Tr. zákona mu súd uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zákona mu uložil aj trest prepadnutia veci, a to 1 ks expanzná zbraň - samonabíjacia pištoľ. Vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

34. Zo správy Mgr. Kataríny Vaľovej, klinickej psychologičky, zo záverov súd zistil, že vzťah maloletého a otca je vážne narušený, úprava kontaktu B. s otcom je nevyhnutná, keďže ohrozuje jeho osobný vývin a dohoda nie je možná. Je potrebné rešpektovať potreby, záujmy a prežívanie dieťaťa. Kontakt je nutné upraviť súdnou cestou.

35. Súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie súdnou znalkyňou Mgr. Vladimírou Čekelovou, súdnou znalkyňou z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, ktorá vypracovala znalecký posudok a v závere na kladené otázky uviedla, že rodičia dlhodobejšie nie sú schopní konštruktívnej diskusie a kompromisov ohľadom úpravy styku s maloletým. Vzťah medzi nimi je aj v súčasnej dobe narušený, ale predsa len menej konfliktný. V poslednom období na verbálnej rovine obaja väčšiu ústretovosť v záujme syna. Maloletý sa nachádza v kritickom vývinovom období dospelosti, kedy sa postupne vytvára jeho osobná identita hľadaním seba samého a prejavovaním vzdoru voči vonkajšiemu svetu, presadzovaním si vlastných názorov a potrieb. Má potrebu autority a referenčného vzoru otca, ktorého vnútorne neodmieta, hoci v minulosti ho svojim správaním sklamal a ktorý sa mu snaží napriek všetkému spôsobom svojej osobnosti vlastným, priblížiť. Domnieva sa, že negatívnym vplyvom na zdravý vývoj dieťaťa by bolo ponechanie maloletého výlučne v starostlivosti matky bez

kontakty s otcom a širšou rodinou, napríklad starou matkou. Je vhodné, aby sa maloletý stretával so svojim otcom prvý týždeň v mesiaci počas voľného popoludnia v škole od 14.30 do 17.30 h., ako aj každý tretí víkend v sobotu od 12.00 h. do nedele do 17.00 h., pričom prítomnosť starej matky nie je nevyhnutná. Výchovný vzor otca je pre ďalší vývin dieťaťa rovnako nevyhnutný ako vzor matky. Pravidelným stykom s otcom možno predpokladať postupné obnovenie a uzdravenie ich vzájomného vzťahu. Odmietanie otca maloletým je s vysokou pravdepodobnosťou výsledkom dlhodobého partnerského konfliktu a neschopnosťou otca vyrovnáť sa rozchodom, riešením ktorého bol a je súčasťou. V súčasnosti obaja rodičia vnímajú situáciu pokojnejšie, otec ju do istej miery akceptuje a postupne sa zameriava na rozvíjanie rodičovského vzťahu k synovi.

36. Prítomní účastníci po oboznámení s rozsudkom 5P 271/2016 a uznesením Krajského súdu Banská Bystrica 11CoP 46/2018 návrhy na doplnenie dokazovania nemali.

37. Podľa § 182 CSP matka a kolízny opatrovník zotrvali na svojich prednesoch v rámci pojednávania. Otec uviedol, že žiada aby bolo rozhodnuté podľa zákona o rodine, lebo nevidí dôvod preto, aby sa za 8 rokov nemohlo rozhodnúť, aby sa bralo do úvahy rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý rozhodol: „Rozsudok a dopĺňací rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie“. V odôvodnení krajský súd píše: „o návrhu sa malo pojednávať ako o celku“, nie vyberať si čo sa pani sudkyňi hodí alebo nie. Každý občan má nárok na spravodlivý proces. Toto sú zo strany sudkyne naschvál. Žiadal rozhodnúť tak ako káže zákon o rodine a nevidí dôvod, prečo by takto súd nemal rozhodnúť. Podľa § 26 Zákona o rodine súd je povinný konať aj bez návrhu.

38. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. 6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

39. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

40. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

41. Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

42. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

43. Súd na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že styk otca s maloletým bol naposledy upravený rozsudkom OS Zvolen 10P 3/2015-152 zo dňa 25.01.2016 každú prvú stredu v kalendárnom mesiaci, v čase od 14.30 h. do 17.30 h., ako aj každú tretiu sobotu v kalendárnom mesiaci, v čase od 14.00 h. do 18.00 h. Takto upravený styk sa v súčasnej dobe nerealizuje, nakoľko po vzájomnej dohode s prihliadnutím k tomu, že maloletý počas týždňa sa musel pripravovať na vyučovanie, čo aj sám potvrdil, styk sa začal realizovať na základe mimosúdnej dohody každú tretiu sobotu od 12.00 h. do 19.00 h. bez prítomnosti starej matky ako kompenzácia za stredu, pričom sám maloletý potvrdil, že k otcovi viac nechce chodiť z dôvodu, že sa u neho necíti dobre. Súd pri rozhodovaní o úprave styku akceptoval názor maloletého, pričom vychádzal aj zo záverov znaleckého posudku, kde znalkyňa uviedla, že je vhodné, aby sa maloletý stretával so svojim otcom, a to prvý týždeň v mesiaci počas voľného popoludnia po škole v čase od 14.30 do 17.30 h., ako aj každý tretí víkend v mesiaci od soboty od 12.00 h. do nedele do 17.00 h., pričom prítomnosť starej matky dieťaťa nie je nevyhnutná. Poukázala, že výchovný vzor otca je pre ďalší vývin dieťaťa rovnako nevyhnutný ako vzor matky. Pravidelným stykom maloletého s otcom možno predpokladať postupné obnovenie a ozdravenie ich vzájomného vzťahu, pričom odmietanie maloletého

môže prameniť aj zo skúseností s otcom z minulosti. Je na rodičoch, aby obnovili komunikáciu ohľadom maloletého, čím by sa do budúcnosti zabránilo konfliktným situáciám. Nie je vylúčené, že po obnovení vzťahov medzi otcom a maloletým dôjde aj k rozšírenej úprave styku na základe vôle maloletého, pričom matka v rámci konania deklarovala, že synovi v styku s otcom nebráni a brániť do budúcnosti nebude. Z uvedeného dôvodu, rešpektujúc vôľu maloletého s prihliadnutím na jeho vek, plnenie školských súd upravil styk otca s maloletým tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol, nakoľko mal za to, že aj keby návrhu otca vyhovel, maloletý na túto dobu odmieta tráviť s otcom dlhší čas, odmieta u neho spať, pričom poukázal na to, že u otca sa necíti dobre, nemá vhodné bytové podmienky.

44. Vzhľadom k tomu, že od rozhodnutia v tomto nadošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala upraviť styk vo väčšom rozsahu ako sa realizuje na základe mimosúdnej dohody, prípadne ako požiadal otec, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, pričom naďalej zohľadnil tú skutočnosť, že je v záujme maloletého aby sa stretával s otcom, pričom prihliadol aj na názor maloletého a samotné vyjadrenia otca, že maloletý postoj k nemu nezmenil. Pokiaľ maloletý má záujem sa stretnúť s otcom aj rámcem, matka mu v tomto nebráni akouviadla na pojednávaní.

45. Pokiaľ otec žiadal, aby súd nariadil povinnosť matke s maloletým sa podrobiť psychologickej terapii za prítomnosti otca v dôsledku silno rozvinutého syndrómu zavrhnutého rodiča a matke podrobiť sa psychiatrickému vyšetreniu za jeho prítomnosti z dôvodu neustáleho chorobného klamanie a osočovania otca maloletého, taktiež neschopnosti alebo úmyslu nekomunikovať s otcom maloletého a tiež neustálych schválností voči nemu, súd návrh aj v tejto časti zamietol, nakoľko nezistil dôvody na vyhovieť návrhu.

46. Vo veci bola vypočutá znalkyňa na žiadosť otca na pojednávaní dňa 24.04.2018, za ktorú účasť si vyúčtovala znalečné vo výške 40,50 eur, ktoré jej boli vyplatené z prostriedkov štátu. Z uvedeného dôvodu potom súd zaviazal otca na úhradu trov štátu.

47. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v 4 vyhotoveniach (§ 362 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že :

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP).